

Brüssel, 26. veebruar 2015
(OR. en)

6594/15

ENER 50
CLIMA 20
AGRI 83
COMPET 66
TRANS 64
ENV 97
ECOFIN 141
RELEX 164
TELECOM 56
CONSOM 39

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	26. veebruar 2015
Saaja:	Uwe CORSEPIUS, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2015) 80 final
Teema:	ENERGIALIIDU PAKETT KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE, REGIOONIDE KOMITEELE NING EUROOPA INVESTEERIMISPANGALE Vastupidava energialiidu ja tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitika raamstrateegia

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2015) 80 final.

Lisatud: COM(2015) 80 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 25.2.2015
COM(2015) 80 final

ENERGIALIIDU PAKETT

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE, REGIOONIDE KOMITEELE NING
EUROOPA INVESTEERIMISPANGALE**

**Vastupidava energialiidu ja tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitika
raamstrateegia**

1. MIKS VAJAME ENERGIALIITU

Ambitsioonikal kliimapolitiikal põhineva vastupidava energialiidu eesmärk on varustada ELi tarbijaid – kodumajapidamisi ja ettevõtteid – turvalise, säästva, konkurentsivõimelise ja taskukohase energiaga. Selle eesmärgi saavutamine nõuab Euroopa energiasüsteemi põhjalikku ümberkujundamist.

Meie eesmärk on tõelisel solidaarsusel ja usaldusel põhinev ning ülemaailmsetes küsimustes ühiselt tegutsev energialiit, kuhu kuuluvad liikmesriigid mõistavad, et sõltuvad üksteisest oma elanike turvalise energiaga varustamisel.

Meie eesmärk on kogu Euroopat hõlmav energiasüsteem, kus energia liigub takistusteta ning mis põhineb konkurentsil ja ressursside parimal kasutamisel. Vajaduse korral reguleeritakse energiaturge tõhusalt ELi tasandil.

Meie arusaama kohaselt peaks energialiit olema säästev, vähese CO₂-heitega ja kliimasõbralik majandus, mille kujundamisel on lähtutud kestvuse põhimõttest.

Meie arusaama kohaselt peaks Euroopa ettevõtjad olema tugevad, uuenduslikud ja konkurentsivõimelised ning suutma arendada tööstustoodeteid ja tehnoloogilisi lahendusi, mis on vajalikud energiatõhususe ja vähese CO₂-heitega tehnoloogia juurutamiseks nii Euroopas kui ka mujal.

Meie arusaama kohaselt peaks Euroopa tööjõul olema tuleviku energiasüsteemi ülesehitamiseks ja haldamiseks vajalikud oskused.

Meie eesmärk on investorite kindluse tagamine hinnasignaalidega, mis kajastavad pikaajalisi vajadusi ja poliitilisi eesmärke.

Kõige olulisem on see, et meie arusaama kohaselt peaks energialiidu keskmes olema ELi elanikud, kes võtavad vastutuse energiasüsteemi ümberkujundamise eest, kelle energiaarved vähenevad tänu uutele tehnoloogilistele lahendustele ning keda kaitstakse, kui nad kuuluvad hinnatundlikumate elanike hulka.

Eespool kirjeldatud eesmärgi saavutamiseks peame loobuma fossiilkütustel põhinevast majandusest, kus energia tootmisel rakendatakse pakkumisest lähtuvat tsentraliseeritud lähenemisviisi ning mis põhineb vanal tehnoloogial ja aegunud ärimudelitel. Peame suurendama tarbijate otsustuspädevust, pakkudes neile teavet ja valikuid ning edendades paindlikkust nii nõudluse kui ka pakkumise haldamiseks. Samuti peame hülutama killustatud süsteemi, mida iseloomustavad liikmesriikide kooskõlastamata poliitika, turutõkked ja energeetika seisukohast isoleeritud piirkonnad.

Euroopa energiasüsteem arvudes

Viimased andmed näitavad, et EL impordib 53% kasutatavast energiast, kulutades selleks ligikaudu 400 miljardit eurot, mis teeb ELi maailma suurima energiaimportija. Kuus liikmesriiki sõltuvad ühest välistarnijast, kellelt imporditakse kogu kõnealustes riikides kasutatav gaas. Seetõttu on need kuus riiki tarnehäirete suhtes liiga haavatavad. Hinnangute kohaselt tähendaks 1% energiasäästu imporditava gaasi koguse vähenemist 2,6% võrra¹. 75% Euroopa elamupindadest ei ole energiasäästlikud. 94% vedudest tehakse naftasaadustega, millest 90% on

¹ Teatis „Energiatõhusus ning selle panus energiapoliitikasse ja 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku”, COM(2014) 520.

importitud. ELi liikmesriigid on kokku otsestele või kaudsetele energiatoetustele, mis tihti ei ole põhjendatud, kulutanud üle 120 miljardi euro aastas². ELi energiasektorisse tuleb ainuüksi 2020. aastaks investeerida üle triljoni euro³.

Elektrienergia hulgihinnad on Euroopas madalad, kuid siiski 30% kõrgemad kui Ameerika Ühendriikides. Samal ajal suurenes elektri maksujärgne hind aastatel 2012–2013 keskmiselt 4,4%. Gaasi hulgihinnad on endiselt enam kui kaks korda kõrgemad kui USAs⁴. Hinnar erinevused võrreldes muude majandusriikidega avaldavad mõju meie tööstussektori konkurentsivõimele, eelkõige energiamahukate tööstusharude puhul.

Euroopa taastuvenergia ettevõtjate aastane käive kokku on üle 129 miljardi euro ja nad annavad tööd rohkem kui miljonile inimesele⁵. 40% kõikidest taastuvenergia tehnoloogialahenduste patentidest kuulub ELi ettevõtjatele⁶. Eesmärk on säilitada Euroopa juhtroll maailmas taastuvenergiasse tehtavate investeeringute valdkonnas⁷.

Euroopa Liidus kehtivad praegu ELi tasandil kehtestatud energeetikavaldkonna eeskirjad, kuid praktikas rakendatakse 28 riiklikku õigusraamistikku. See ei tohi niimoodi jätkuda. On vaja integreeritud energiaturgu, et edendada konkurentsi, tõhustada turgu energiatootmisvõimaluste parema kasutamise teel kogu ELis ning pakkuda tarbijatele taskukohaseid hindu.

Energia jaeturg ei toimi nõuetekohaselt. Paljudel kodutarbijatel ei ole piisavalt võimalusi energiatarnijate vahel valida ning neil puudub kontroll energiakulu üle. Liiga suur osa Euroopa leibkondadest ei suuda energiaarveid tasuda.

Energiataristu vananeb ega ole kohandatud taastuvenergia suurenevate tootmismahutudega toime tulemiseks. On vaja kaasata investeeringuid, kuid praegune turu ülesehitus ja riikide poliitika ei loo selleks vajalikke stiimuleid ega paku potentsiaalsete investorite jaoks piisavalt prognoositavust.

Endiselt on olemas energiasaared, sest paljud turud ei ole vajalikul määral naaberturgudega ühendatud. See suurendab tarbijate kulusid ning muudab meid haavatavamaks energia varustuskindluse seisukohast.

EL on endiselt innovatsiooni ja taastuvenergia alal juhtrollis, kuid ülejäänud maailm on meile kiiresti järele jõudmas ning oleme puhta ja vähese CO₂-heitega tehnoloogia puhul juba edumaad kaotanud.

Kõrgtehnoloogilistesse ja ülemaailmselt konkurentsivõimelistesse ettevõtetesse tehtavate investeeringute suurendamine stabiilse poliitika abil toob kaasa tööhõive suurenemise ja majanduskasvu Euroopas. Tekib uusi ettevõtlusvaldkondi, uusi ärimudeleid ja uusi ameteid. Energiasüsteemi selline põhimõtteline ümberkujundamine mõjutab oluliselt kõikide osaliste rolle, sealhulgas tarbijate rolli.

² „Euroopa energiajulgeoleku strateegia”, COM(2014) 330.

³ Komisjoni hinnangud. Rahvusvahelise Energiaagentuuri hinnangul tuleb 2025. aastaks energia tootmise, transporti ja jaotusse investeerida 1,3 triljonit eurot.

⁴ Energeetika peadirektoraadi arvutused, mis põhinevad Plattsi turuaruannetel ja Rahvusvahelise Energiaagentuuri andmetel 2014. aasta esimese poole kohta.

⁵ Eur'Observeur 2014 aruanne.

⁶ Võrdluseks kuulub ELi ettevõtjatele kõigist maailma patentidest 32%.

⁷ UNEP-BNEF Global Trends in Renewable Energy Investments 2014 (UNEP-BNEF: 2014. aasta taastuvenergiasse investeerimise ülemaailmsed trendid).

Euroopa peab nüüd õigeid valikuid tegema. Vanamoodi jätkamine muudab killustunud riiklikest energiaturgudest tulenevate majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaga seotud kulude tõttu raskemaks vältimatu ülemineku vähese CO₂-heitega majandusele. Praegu madalad gaasi- ja naftahinnad, odavam puhas energia, ELi jõuline kliimapoliitika ja uued tehnoloogilised lahendused pakuvad ajaloolist võimalust anda ELi energiapoliitikale õige suund ja luua energialiit.

2. EDASISED SAMMUD

Energialiidul on järgmised viis omavahel tihedalt seotud ja üksteist vastastikku toetavat *mõõdet*, mille eesmärk on energiajulgeoleku, säästvuse ja konkurentsivõime suurendamine:

- energiajulgeolek, solidaarsus ja usaldus;
- täielikult integreeritud Euroopa energiaturg;
- energiatõhusus, mis aitab vähendada nõudlust;
- majanduse CO₂-heite vähendamine ning
- teadusuuringud, innovatsioon ja konkurentsivõime.

2.1. Energiajulgeolek, solidaarsus ja usaldus

2014. aasta mais esitatud komisjoni energiajulgeoleku strateegias⁸ näidati, kuidas EL on jätkuvalt haavatav väliste energiavarustuse häirete suhtes, ning selles kutsuti riigi ja ELi tasandi poliitikakujundajaid üles elanikele selgitama valikuid, mis on seotud meie sõltuvuse vähendamisega teatavatest kütuseliikidest, energiatarnijatest ja tarneteedest. Energialiit on kõnealuse strateegia edasiarendus.

Energiajulgeoleku peamiseks tõukejõuks on energia siseturu väljakujundamine ja energiatarbimise tõhustamine. Energiajulgeolek sõltub läbipaistvuse ning liikmesriikide vahelise solidaarsuse ja usalduse suurendamisest. ELi energiajulgeolek on tihedalt seotud liidu naabritega.

Ühiste lähenemisviiside rakendamine energeetika valdkonnas aitab suurendada Euroopa Liidu kõigi piirkondade vastupanuvõimet näiteks tarnedefitsiidi või tarnehäire korral. Solidaarsusel põhinevat suhtumist energeetikaküsimustesse on aluslepingus selgesõnaliselt nimetatud ja see on energialiidu keskne põhimõte.

Tarnete mitmekesistamine (energiaallikad, tarnijad ja tarneteed)

Viimaste kuude poliitilised probleemid on näidanud, et energiaallikate, tarnijate ja tarneteede mitmekesistamine on määrava tähtsusega, et tagada turvaline ja vastupidav energiavarustus Euroopa elanikele ja ettevõtjatele, kes eeldavad pidevat juurdepääsu taskukohasele ja konkurentsivõimelise hinnaga energiale. Gaasitarnete mitmekesistamiseks tuleb intensiivsemalt jätkata lõunapoolse gaasikoridori arendamist, mis võimaldaks Kesk-Aasia riikidel oma gaasi Euroopasse eksportida. Põhja-Euroopas aitab energiavarustuse kindlust märkimisväärselt suurendada mitme tarnijaga vedelgaasiga kauplemise keskuste loomine. Seda eeskuju tuleks järgida Kesk- ja Ida-Euroopas ning Vahemere piirkonnas, kus ollakse välja arendamas Vahemere gaasisõlme.

⁸ COM(2014) 330.

Uutest allikatest pärineva gaasi ELi tarnimiseks vajaliku taristu ehitamiseks on vaja hõlmata paljusid partnereid ning tegu on keerulise ja kuluka projektiga. Sellega seotud küsimuste lahendamine nõuab otsustavaid meetmeid ELi tasandil. Komisjon tugevdab oma toetust kõnealusele protsessile, rakendades selleks kõiki olemasolevaid ühenduse rahastamisvahendeid, eelkõige Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSD), ning kaasates protsessi täies ulatuses Euroopa finantseerimisasutused. Siiski on ka ELi piires gaasi sihtpunkti toimetamiseks vaja taristut, mis võimaldaks muu hulgas vastassuunavoogude kasutamist.

Tuleb analüüsida veeldatud maagaasi täielikku potentsiaali, sealhulgas varulahendusena kasutamist kriisiolukorras, kui Euroopasse ei tarnita olemasoleva torujuhtmesüsteemi kaudu piisavalt gaasi. Veeldatud maagaasi kauplemise kasv aitab ühtlustada veeldatud maagaasi hindu kogu maailmas. Võrreldes torugaasiga on veeldatud maagaasi hinnad viimastel aastatel kõrgemad olnud, seda eelkõige gaasi veeldamise, taasgaasistamise ja transpordiga seotud suurte kulude ning Aasia nõudluse tõttu. Nende probleemide lahendamiseks koostab komisjon veeldatud maagaasi hõlmava põhjaliku strateegia, milles käsitletakse ka veeldatud maagaasi juurdepääsupunktide ja siseturu ühendamiseks vajalikku transporditaristut. Sama konteksti silmas pidades käsitletakse ka Euroopa gaasihoiustamise potentsiaali ning õigusraamistikku, mis on vajalik talveks piisava gaasi ladustamise tagamiseks. Komisjon tegutseb ka selle nimel, et kõrvaldada takistusi, mis raskendavad veeldatud maagaasi importi USAst ja muudest veeldatud maagaasi tootvatest riikidest.

Arvestades ELi sõltuvust impordist ja ülemaailmsete kliimamuutustega seotud probleeme, tuleb võtta täiendavaid meetmeid naftatarbimise vähendamiseks. Naftahinnad on praegu ülemäärasest toodangust ning tarbimise vähenemisest ja suurenevast energiatõhususest⁹ tulenevalt madalad.

EL on suurel määral sõltuv tuumkütuse ja sellega seotud teenuste impordist liikmesriikidesse, kus tuumaenergia on üks energiaallikatest. Tarnete mitmekesistamine on oluline varustuskindluse tagamiseks. Komisjon ajakohastab ja täiustab nõudeid, mida kohaldatakse teabe suhtes, mis tuleb esitada tuumakäitiste projektide kohta vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 41.

Euroopa sõltuvust energia impordist aitab vähendada ka kohapeal toodetud energia. See hõlmab eelkõige CO₂-heite vähendamiseks vajalikke taastuvaid energiaallikaid ning traditsiooniliste fossiilkütuste ja, kui liikmesriik on nii otsustanud, mittetraditsiooniliste fossiilsete ressursside kasutamist. Euroopas on lubatud nafta ja gaasi tootmine mittetraditsioonilistest ressurssidest (nt kildagaas), kui on piisavalt tähelepanu pööratud avaliku heakskiidu ja keskkonnamõju küsimustele.

Koostöö varustuskindluse tagamiseks

Liikmesriigid, ülekandesüsteemi haldurid ja põhivõrguettevõtjad, energiatööstus ning kõik muud sidusrühmad peavad tegema tihedat koostööd, et tagada energiajulgeoleku kõrge tase Euroopa elanike ja ettevõtete jaoks.

⁹ ELi juhtroll aitab ka edaspidi kogu maailmas kaasa normide kehtestamisele ja tõhususe suurendamisele, et vähendada naftatarbimist ja sellest tulenevalt ELi sõltuvust.

Nafta puhul on juba võetud olulisi meetmeid – 2009. aastal võeti vastu naftavarude direktiiv,¹⁰ millega nähakse ette liikmesriikide kohustus koguda ja säilitada toornafta ja naftasaaduste miinimumvarusid.

Liikmesriikide jaoks tuleks tagada kindlus, et tarnedefitsiidi korral saavad nad naaberriikidelt abi. Komisjoni 2014. aasta aruandes Euroopa gaasisektori lühiajalise vastupanuvõime kohta¹¹ rõhutati, et võimalike tarnehäirete korral on vajalik senisest tihedam koostöö. Ühise kriisiohjamise rakendamiseks pakub komisjon välja ennetavad ja hädaolukorras kasutatavad piirkondliku ja ELi tasandi kavad, millesse on kaasatud ka energiaühenduse lepinguosalisel. Tuleb tugevdada liikmesriikide vahelist solidaarsust, eelkõige tarnekriise silmas pidades. Kõnealuseid küsimusi ja määruse kohaldamise käigus saadud kogemusi võetakse arvesse gaasi varustuskindlust käsitleva määruse läbivaatamise ettepaneku tegemisel.

Komisjon kaalub võimalusi vabatahtlike nõudluse koondamise mehhanismide rakendamiseks gaasi kollektiivseks ostmiseks kriisi ajal ja olukorras, kus liikmesriigid sõltuvad ühest tarnijast. Selline lahendus peaks olema täielikult kooskõlas WTO eeskirjade ja ELi konkurentsieeskirjadega.

Paljudes liikmesriikides on praegu kehtivad elektrienergia varustuskindluse raamistikud ebapiisavad ning rakendatakse vananenud ja kooskõlastamata lähenemisviise elektrienergia varustuskindluse hindamiseks. Koostöös liikmesriikidega kehtestab komisjon rea energiavarustuse katkestuste aktsepteeritava riski tasemeid ning koostab objektiivse, ELi-ülese, faktidel põhineva hinnangu varustuskindluse olukorra kohta liikmesriikides. Seejuures võetakse arvesse piiriülesed vood, erinevate taastuvenergia liikide tootmist, nõudlusreageeringut ning energia salvestamise võimalusi. Võimsuse tagamise mehhanismid tuleb varustuskindluse tagamiseks välja arendada üksnes juhul, kui piirkondliku süsteemi piisavuse hindamine osutab sellisele vajadusele, võttes arvesse energiatõhusust ja nõudlusreageeringut¹².

Euroopa suurem roll ülemaailmsel energiaturul

Energialiit ei ole sissepoole suunatud projekt. Tugevam ja ühtsem EL suudab teha oma partneritega konstruktiivsemat koostööd, millega kaasneb mõlemapoolne kasu.

Energiapoliitikat kasutatakse sageli välispoliitika vahendina ning eelkõige teevad seda suured energiatootjad ja transiidiriigid. Seda asjaolu tuleb Euroopa energiaalase välispoliitika arutamisel arvesse võtta.

Seega peab Euroopa Liit arendama oma suutlikkust ülemaailmsel energiaturgudel mõjuvõimu rakendada. Koos oma peamiste partneritega tegutseb Euroopa Liit selle nimel, et luua energeetika valdkonnas täiustatud ülemaailmse juhtimise süsteem, mis aitab muuta ülemaailmseid energiaturge konkurentsipõhisemaks ja läbipaistvamaks.

ELi kaubanduspoliitika aitab partneritega sõlmitavatesse lepingutesse energiaga seotud sätete lisamise kaudu kaasa energiajulgeoleku suurendamisele ja tarnete mitmekesistamisele. Kui EL peab läbirääkimisi riikidega, kes on varustuskindluse seisukohast olulised, peab komisjon esmatähtsaks läbirääkimisi energiajulgeolekut edendavate konkreetsete energiat käsitlevate sätete üle, mis on eelkõige seotud

¹⁰ Direktiiv 2009/119/EÜ, 14. september 2009, millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid.

¹¹ COM(2014) 654 final.

¹² Vt teatis „Making the most of public interventions”, C(2013) 7243.

juurdepääsuga ressurssidele ning energialiidu säästva energia eesmärkidega. Üldiselt rakendab komisjon energeetika valdkonnas aktiivset kaubandus- ja investeerimiskava, mis hõlmab Euroopa energiatehnoloogia ja -teenuste ligipääsu välisturgudele¹³.

Osana uue hooga käivitatud Euroopa energia- ja kliimadiplomaatiast kasutab EL kõiki välispoliitika vahendeid, et luua strateegilised energiapartnerlused üha olulisemaks kujunevate tootja- ja transiidiriikide või -piirkondadega, nagu Alžeeria ja Türgi, Aserbaidžaan ja Türkmenistan, Lähis-Ida, Aafrika ja muud võimalikud tarnijad.

EL arendab edasi oma partnerlust Norraga, kes on ELi suuruselt teine toornafta ja maagaasi tarnija. EL jätkab Norra täielikku integreerimist oma energiapoliitikasse. EL arendab samuti partnerlussuhteid selliste riikidega nagu Ameerika Ühendriigid ja Kanada.

Õigete tingimuste korral kaalub EL energiaalaste suhete ümberkujundamist Venemaaga, lähtudes mõlema poole saadavat kasu silmas pidades võrdsete võimaluste tagamisest turgude avamise, ausa konkurentsi ning keskkonnakaitse ja ohutuse osas.

Erilist tähelepanu pööratakse ELi ja Ukraina vahelise strateegilise partnerluse edendamisele energeetika valdkonnas. Lahendust otsitakse küsimustele, mis on seotud Ukraina tähtsusega transiidiriigina ning probleemidele, mis on seotud Ukraina energiaturu reformidega, nagu gaasivõrgu täiustamine, elektrituru jaoks asjakohase õigusraamistiku kehtestamine ning energiatõhususe suurendamine Ukrainas, et vähendada riigi sõltuvust imporditavast energiast.

Meie vahetut naabrust silmas pidades teeb komisjon ettepaneku tugevdada energiaühendust, et tagada ELi energia-, keskkonna- ja konkurentsialase õigustiku tõhus rakendamine, energiaturu reformimine ning energiasektori investeringute soodustamine. Eesmärk on tihedamate sidemete loomine ELi ja energiaühenduse energiaturgude vahel. ELi energiaalaseid suhteid Euroopa naabruspoliitika riikidega käsitletakse Euroopa naabruspoliitika käimasoleva läbivaatamise raames.

Gaasitarnete suurem läbipaistvus

Energiajulgeoleku (ja eriti gaasivarustuse kindluse) tagamiseks on oluline, et energia ostmiseks kolmandate riikidega sõlmitud lepingud vastavad täielikult ELi õigusaktidele. Selliseid valitsustevaheliste lepingute ja nendega seotud kaubanduslepingute vastavuskontrolle, mis põhinevad asjaomasel otsusel,¹⁴ tehakse praegu pärast liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelise lepingu sõlmimist. Praktikas on ilmnenu, et nende lepingute üle uuesti läbirääkimiste pidamine on väga raske. Allakirjutanute seisukohad on juba kindlaks määratud, mis toob kaasa poliitilise surve lepingu mis tahes aspekti muutmise vältimiseks. Tulevikus tuleks komisjoni teavitada valitsustevahelise lepingu sõlmimiseks peetavatest läbirääkimistest juba nende varases etapis, et tagada kõnealuse lepingu siseturu eeskirjadele ja varustuskindluse kriteeriumidele vastavuse kvaliteetsem eelhindamine. Komisjoni osalemine sellistel läbirääkimistel kolmandate riikidega ning üleminek standardsetele lepinguklauslitele võiks samuti aidata tõhusamalt vältida liigset survet ja tagada Euroopa eeskirjade järgimine. Seega vaatab komisjon läbi

¹³ Algatused nagu keskkonnasõbralike kaupadega kauplemine suurendavad selliste toodete populaarsust, mis aitavad kaasa CO₂-heite vähendamisele, on keskkonnasõbralikud ja soodustavad töökohtade loomist ja majanduskasvu ELis.

¹⁴ Otsus nr 994/2012/EL liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid käsitleva teabevahetuse mehhanismi loomise kohta.

valitsustevahelisi lepinguid käsitleva otsuse ning teeb ettepanekud võimalike lahenduste kohta, et tagada ELi üksmeelne tegevus kolmandate riikidega peetavatel läbirääkimistel.

Gaasi varustuskindlust käsitleva määruse läbivaatamise käigus teeb komisjon samuti ettepaneku tagada ELi energiasüsteemidele mõjutada võivate kaubanduslike gaasitarnelepingute nõuetekohane läbipaistvus, säilitades samal ajal tundliku teabe konfidentsiaalsuse.

2.2. Täielikult integreeritud energia siseturg

Hoolimata viimastel aastatel tehtud edusammudest on Euroopa energiasüsteem endiselt ebatõhus. Praegune turukorraldus ei too kaasa piisavalt investeringuid, probleeme tekitavad turu kontsentratsioon ja nõrk konkurents, ka on Euroopa energiamaastik ikka veel liiga killustatud. Energia siseturu väljakujundamiseks tuleb anda uus poliitiline tõuge.

Siseturu taristu: turgude ühendamine energiasüsteemide vaheliste ühenduste abil

Praegu ei ole Euroopa elektri põhivõrgud ja gaasi ülekandesüsteemid ning eelkõige piiriülesed energiaühendused energia siseturu nõuetekohaseks toimimiseks ja allesjäänud energiasaarte peamise elektri- ja gaasivõrguga liitmiseks piisavalt võimsad.

Taristuprojektide arendamiseks tehtav töö on viimastel aastatel kiirenenud, eriti Euroopa Liidu idapiiril toimunud hiljutiste sündmuste valguses. 2013. aastal loetleti Euroopa Liidus 248 energiataristu ühishuviprojekti. Loetelu vaadatakse käesoleval aastal läbi ja ajakohastatakse ning seda tehakse ka edaspidi iga kahe aasta tagant¹⁵. 2014. aastal märgiti Euroopa energiasüsteemide strateegias ära 33 taristuprojekti, mille elluviimine on varustuskindluse suurendamiseks ja energiaturgude paremaks ühendamiseks äärmiselt oluline.

Elektrienergia jaoks on kehtestatud konkreetne võrkude ühendatuse miinimummäär, mille kohaselt peab olema kättesaadav 10% liikmesriikide olemasolevast tootmisvõimsusest ning mis peaks saavutatama 2020. aastaks. Kõnealuse 10% eesmärgi saavutamiseks vajalikud meetmed on välja toodud käesoleva energialiidu strateegilise raamistikuga koos esitatavas komisjoni teatises. 2016. aastal esitab komisjon aruande meetmete kohta, mis on vajalikud 2030. aastaks 15% ühendatuse saavutamiseks.

Üleminek turvalisemale ja säästvamale energiasüsteemile nõuab suuri investeringuid energia tootmisse, võrkudesse ja energiatõhususse, mille hinnanguline kogusumma peaks järgmise kümnendi jooksul olema ligikaudu 200 miljardit eurot aastas¹⁶. Kuigi paljude investeringutega seotud kulud katab erasektor, on väga oluline rahastamisele juurdepääsu küsimus. Vahendid on juba kättesaadavad Euroopa Investeerimispanka, Euroopa ühendamise rahastu ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames pakutava rahastamise kaudu. Lisaks pakutakse kavandatavast Euroopa Strateegiliste Investeringute Fondist täiendavat toetust ning hõlbustatakse seega veelgi juurdepääsu rahastamisele selliste Euroopa tähtsusega projektide puhul nagu energiavõrkude ja taastuvenergia arendamine ning energiatõhususe suurendamine. Komisjon uurib ettepanekuid, mis käsitlevad energiaalaste investeerimissüsteemide loomist majanduslikult elujõuliste investeringute rahastamiseks ning turumoonutuste ja killustumise ärahoidmiseks.

¹⁵ Ajakohastamine hõlmab Euroopa Liidu varustuskindluse suurendamise seisukohast olulisi strateegilisi energiaühenduse huviprojekte, kui need vastavad ühishuviprojektiks saamise kriteeriumidele.

¹⁶ ELi investeerimiskava, COM(2014) 903.

Investorid saavad kasutada Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi osana loodavat investeerimisportaali, mille eesmärk on suurendada Euroopa investeerimisprojektide registri läbipaistvust, et muuta teave potentsiaalsetele investoritele kättesaadavaks. Komisjon koondab samuti teavet Euroopa ühendamise rahastu ja ELi ühtekuuluvuspoliitika vahendite kaudu rahastatavate taristuprojektide kohta, et suurendada sidusust olemasolevate väga mitmekesiste rahastamiskavade vahel ja maksimeerida nende mõju.

Komisjon hindab korrapäraselt energialiitu edendavate suurte taristuprojektide rakendamist, eelkõige ühishuviprojektide järelmeetmete raames. Olukorra sellise hindamise raames esitab komisjon iga-aastase aruande edusammude kohta, mis on tehtud 10% elektrivõrkude ühendatuse eesmärgi saavutamisel, keskendudes eriti piirkondlike tegevuskavade rakendamisele. Lisaks kutsub komisjon kokku energiataristu foorumi, mille raames arutatakse edusamme liikmesriikide, asjaomaste piirkondlike koostöörühmade ja ELi institutsioonidega. Foorum tuleb esimest korda kokku 2015. aasta lõpus.

Energia siseturu meetmete rakendamine ja ajakohastamine

Energialiidu loomisel on prioriteediks olemasolevate energeetikaalaste ja energeetika valdkonnaga seotud õigusaktide täielik rakendamine ja täpne täitmine. Uusi poliitikameetmeid ja tegevussuundi ei ole mõtet rajada nõrgale baasile.

Komisjon kasutab selle eesmärgi saavutamiseks kõiki olemasolevaid poliitilisi vahendeid ning nõuab, et liikmesriigid rakendaksid ja jõustaksid täielikult kolmanda energiapaketi, eelkõige seoses ettevõtjate eraldamise ja reguleerivate asutuste sõltumatuse tagamisega. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaasfinantseeringu tagamiseks energiainvesteeringute jaoks peavad olema täidetud teatavad eeltingimused. See aitab tagada ELi energeetikaalaste õigusaktide järgimise.

Asutamislepingu konkurentsieeskirjade range jõustamine hoiab ära energia siseturu moonutused. Monopolidevastaste õigusaktide täitmise tagamisega tagatakse energia vaba liikumine, sest lahendama asutakse probleeme, mis on seotud tarnelepingutes sätestatud territoriaalsete piirangutega ning eelneva ja järgneva turu ja võrgule juurdepääsu piiramise küsimustega (sh energiaühendused). Komisjon hindab konkurentsialaste õigusnormide tõhusa täitmise kaudu ka energiahindade arengut ja kujundamist.

Hästi toimiv energia siseturg vajab tõhusat õigusraamistikku. Kolmanda energiapaketiga loodi asutused, mille ülesanne on tagada koostöö põhivõrguettevõtjate ja reguleerivate asutuste vahel. Turu kujundamise arutelu raames täiustatakse kõnealuste asutuste toimimist. Praegu kajastavad nende asutuste otsused veel riikide seisukohti.

Põhivõrgu kasutamine peab muutuma palju integreeritumaks, et tulla toime ümberkujundatud energiasüsteemi väljakutsetega. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik ja Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik (ENTSO-E ja ENTSG), mis loodi samuti kolmanda energiapaketi alusel, vajavad kõnealuse rolli täitmiseks täiustamist. Tuleb rajada piirkondlikud koostöökeskused, et oleks võimalik tõhusalt kavandada ja juhtida elektrienergia ja gaasi piiriüleseid voogusid.

Kolmanda energiapaketiga asutati Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER), mille ülesanne on abistada riiklikke reguleerivaid asutusi, eriti piiriülestes küsimustes. Praegu seisneb ACERi tegevus peamiselt siiski soovitude ja arvamuste esitamises. ACERil on väga piiratud otsustusõigused, nt saab ta otsuseid teha

ainult riiklike reguleerivate asutuste taotlusel või juhul, kui nad ei tee otsust teatava ajavahemiku jooksul. Kogu ELi hõlmava ühtse turu reguleerimist tuleks tugevdada, andes selleks ACERile oluliselt suuremad volitused ja muutes ta sõltumatumaks, et kõnealune amet saaks täita reguleerivaid ülesandeid Euroopa tasandil energia siseturu arengu ja asjaomaste turueeskirjade kontrollimiseks ning kõigi sujuvalt toimiva siseturu loomisega seotud piiriüleste küsimustega tegelemiseks¹⁷.

Kolmanda energiapaketi nähti samuti ette võrgueeskirjade vastuvõtmine, mille eesmärk on ühtlustada elektri- ja gaasivood eri põhivõrkudes ja ülekandesüsteemides. See töö tuleb lõpule viia, et tagada piiriüleste energiaturgude parem toimimine.

Taastuva elektrienergia tootmise turuintegratsioon eeldab nii pakkumise kui ka nõudluse poolest paindlikke turgusid liikmesriikide piires ja neist väljaspool. Elektrivõrke tuleb seega oluliselt arendada. On vaja laiendada hajatootmise ja nõudluse juhtimise võimalusi, sealhulgas päevasiseseid turge, et arendada välja uued pikad kõrgepingeühendused (supervõrgud) ning uus energiasalvestustehnoloogia.

Komisjon valmistab ette ambitsioonika seadusandliku ettepaneku elektrituru ümberkujundamiseks ning hulgi- ja jaemüügi ühendamiseks. See suurendab varustuskindlust ja tagab elektrituru parema kohanemise energeetikavaldkonna muutustega, mille tulemusena lisandub hulgaliselt uusi, eelkõige taastavaid energiaallikaid kasutavaid tootjaid, ning võimaldab tarbijatel turul täiel määral osaleda, eelkõige nõudlusreageeringu kaudu. Tihedam integratsioon, sealhulgas piirkondlikul tasandil, rohkem piiriülest kaubandust ning nii lühi- kui ka pikaajaliste turgude arendamine tõhusa hinnakujunduse kaudu annab õigeid investeerimissignaale ja tagab uute energiaallikate turuintegratsiooni jaoks vajaliku paindlikkuse.

Täielikult toimiv energia siseturg, mis annab tõhusaid investeerimissignaale, on parim viis vähendada vajadust võimsuse jaotamise mehhanismide järele. Komisjon on juba sätestanud suunised¹⁸ ja eeskirjad,¹⁹ et piirata halvasti kavandatud, ühtlustamata ja koordineerimata riiklike sekkumiste kahjulikku mõju. Siiski on kõnealuste suuniste tõhus kohaldamine vaid esimene samm selleks, et tagada selliste lahknevate siseriiklike turumeetmete nagu võimsuse jaotamise mehhanismid ja taastuvate energiaallikate koordineerimata toetuskavad üha suurem kooskõla siseturuga²⁰. Kuigi mõningatel juhtudel on turutõrgetega tegelemine vajalik ja põhjendatud, on riiklik sekkumine teatavatel juhtudel avaldanud märkimisväärt negatiivset mõju energia siseturu tõhusale toimimisele. Komisjon teeb liikmesriikidega koostööd, et tagada võimsuse jaotamise mehhanismide ja taastuvenergia toetamise täielik kooskõla kehtivate eeskirjadega ning hoida ära nende moonutav mõju energia siseturule. Keskkonnakahjulikud toetused tuleb järk-järgult täielikult lõpetada²¹. Õigeid investeerimissignaale aitab olulisel määral saata ka reformitud heitkogustega kauplemise süsteem.

Samuti tagab komisjon energia maksumuse ja energiahindade suurema läbipaistvuse, rakendades regulaarset ja üksikasjalikku järelevalvet ja aruandlust, sealhulgas seoses

¹⁷ Näiteks võivad sellised reguleerimisülesanded tuleneda enam kui kahte liikmesriiki mõjutava uue taristuga seotud otsustest, gaasi varustuskindlust käsitleva määruse kohastest füüsilise vastassuunalise gaasiülekande eranditest, TEN-E määruel põhinevast piiriülesest kulujaotusest või muudest sarnastest küsimustest.

¹⁸ Vt teatis „Making the most of public interventions”, C(2013) 7243.

¹⁹ Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020, ELT C 200, 28.6.2014, lk 1–55.

²⁰ Seni heaks kiidetud keskkonna- ja energiaalase riigiabi suuniste kohaldamine on osaliselt leevendanud killustatuse mõju, kuid on vaja võtta täiendavaid meetmeid.

²¹ Vt Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava (COM(2011) 571) ning 2012. aasta teatis energia siseturu kohta (COM(2012) 663); samuti G20 raames võetud vastavad kohustused.

energia maksumuse ja energiahindade mõjuga konkurentsivõimele. Erilist tähelepanu pööratakse riiklikule sekkumisele, näiteks reguleeritud tariifidele, energia maksustamise poliitikale ja avaliku sektori toetusele ning mõjule, mida selline sekkumine avaldab hinnakujundusmehhanismidele, sealhulgas elektrienergia tariifipuudujäägile.

Tõhustatud piirkondlik koostöö ühises ELi raamistikus

Energialiidus peavad liikmesriigid energiapoliitika väljakujundamist oma naaberriikidega koordineerima ja nendega sellealast koostööd tegema.

Energialiidu strateegia eri elementide tehniline rakendamine on väga keeruline. Teatavaid elemente, nagu gaasi ja elektrienergia lühiajaliste turgude uus turukord või põhivõrguettevõtjate ja ülekandesüsteemi haldurite tegevuse integreerimine, tuleks arendada ja rakendada piirkondlikul tasandil, et järk-järgult ELi-ülese täieliku turuintegratsiooni suunas liikuda. Edasi tuleb arendada selliseid olemasolevaid algatusi nagu viiepoolne energiafoorum ja Läänemere energiaturu ühendamise tegevuskava. Edusammud nendes piirkondades peaks tegevusele kannustama ka muid piirkondi. Komisjon tagab, et kõik piirkondlikud algatused arenevad sidusal moel ning nende tulemuseks on täielikult integreeritud energia siseturg.

Kesk- ja Kagu-Euroopa erilist haavatavust arvestades on vaja edendada sealset koostööd, solidaarsust ja usaldust. Sihtotstarbelised koostöömeetmed aitaksid kiirendada turgude integreerimist Euroopa laiemal energiaturul, mis aitaks parandada energiasüsteemi likviidsust ja vastupanuvõimet ning võimaldaks täielikult ära kasutada piirkonna energiatõhususe ja taastuvenergia potentsiaali. Komisjon peab prioriteediks konkreetsete algatuste rakendamist kõnealuses valdkonnas.

Põhja- ja Läänemere piirkonnas teeb komisjon koostööd liikmesriikide ja tööstussektoriga, et vähendada avamere energiatootmissüsteemidega seotud kulusid.

Uus kokkulepe tarbijatega

Energialiidus peaks ühe liikmesriigi tarbijatel olema võimalik teha teadlikke otsuseid ning osta energiat vabalt ja lihtsalt teise liikmesriigi äriühingult. Selleks on vaja liikmesriikide praegusi õigusraamistikke täiendavalt kohandada, sest valdav enamik Euroopa leibkondadest on endiselt passiivsed tarbijad. Mõne liikmesriigi tarbijate jaoks on tarnijate valik väike ja tarnija vahetamine on suhteliselt tülikas.

Selleks et suurendada tarbijate otsustuspädevust, peavad liikmesriigid ja nende ametiasutused täielikult rakendama ja täitma kehtivaid Euroopa eeskirju, sealhulgas tarbijakaitse eeskirju. Ka piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused peaksid võtma vajalikke toetusmeetmeid, et pakkuda tarbijatele arusaadavat ja kergesti ligipääsetavat teavet, kasutajasõbralikke vahendeid ning rahalisi stiimuleid energia säästmiseks.

Arukas tehnoloogia aitab tarbijatel ja nende heaks töötavatel energiateenuse ettevõtjatel ära kasutada energiaturu võimalusi, asudes kontrollima oma energiatarbimist (ja võimaluse korral energiat ise tootma). See muudab turgu paindlikumaks ja aitab vähendada tarbijate kulutusi.

Komisjon jätkab jõupingutusi standardimise edendamiseks ja nutiarvestite riiklikul tasandil kasutuselevõtu toetamiseks²² ning aitab kaasa nutiseadmete ja nutivõrkude

²² Vt aruanne „Võrdlusanalüüs arukate arvestisüsteemide kasutuselevõtu kohta EL 27s põhivõrgu elektrienergia”, COM(2014) 356.

edasiarendamisele, et soodustada paindlikku energiakasutust. Komisjon arendab energialiidu ja digitaalse ühtse turu tegevuskava vahelist koostööd ning võtab meetmeid eraelu puutumatuse kaitse ja küberjulgeoleku tagamiseks.

Selline lähenemisviis toimib aga üksnes juhul, kui turuhinnad saadavad õigeid signaale. Mitmes liikmesriigis piiravad reguleeritud tariifid endiselt tõhusa konkurentsi arengut, mis pidurdab investeringuid ja uute turuosaliste tekkimist. Sageli kasutatakse kodumajapidamiste või isegi muude tarbijate energia maksumuse kasvu eest kaitsmiseks lõpptarbijate hindade reguleerimist. Sellised meetmed avaldavad mõju reguleerimata hindu maksvatele tarbijatele, elektriettevõtjatele ja/või riigi rahandusele, kus tekivad elektrienergia tariifipuudujäägid. Pikas perspektiivis aga kahjustavad kõnealused meetmed nende tarbijate huve, kes meetmetest kasu peaksid saama. Komisjon tahab konkurentsiraamistiku ja majanduse juhtimise raamistiku kaudu järk-järgult kaotada omahinnast madalamad reguleeritud hinnad. Samuti kannustab komisjon liikmesriike koostama tegevuskava kõigi reguleeritud hindade järkjärguliseks kaotamiseks.

Haavatavate tarbijate kaitsmine

Kütteostuvõimetus avaldab negatiivset mõju elamistingimustele ja tervisele. Kütteostuvõimetus tuleneb mitmetest põhjustest, peamiselt väikesest sissetulekust ja üldisest vaesusest ning kodude ja majapidamiste ebatõhusast haldamisest, mis ei soodusta energiatõhusust. Kütteostuvõimetus probleemi saab lahendada üksnes mitme kombineeritud meetmega, mis kuuluvad eelkõige sotsiaalvaldkonda ning riigi, piirkonna või kohaliku omavalitsuse tasandi ametiasutuste pädevusse. Reguleeritud hindade järkjärguliseks kaotamiseks peavad liikmesriigid eelistatavalt üldise hoolekandesüsteemi raames nägema ette mehhanismi haavatavate tarbijate kaitsmiseks. Kui lahendus pakutakse energiaturu kaudu, siis võib seda rakendada selliste vahenditega nagu solidaarsustariif või energiaarvete vähendamine. Selliste vahendite rakendamisega seotud kulud peavad kollektiivselt kandma toetust mittesaavad tarbijad. Seega on oluline, et selline süsteem oleks hästi suunatud, et vähendada üldkulusid ja reguleeritud hindadest tulenevaid moonutusi (nt ei tohiks suurendada liikmesriikide tariifipuudujääke).

2.3. Energiatõhususe osa energianõudluse vähendamisel

Euroopa Ülemkogu seadis 2014. aasta oktoobris esialgseks eesmärgiks parandada 2030. aastaks ELi tasandil energiatõhusust vähemalt 27 %. See eesmärk vaadatakse läbi 2020. aastaks lähtuvalt ELi tasandil kaalutavast eesmärgist 30 %. Selles kontekstis on vaja energiatõhusus põhjalikult ümber hinnata ja käsitleda seda kui energiat säästa võimaldavat omaette energiaallikat. Turu ülesehituse läbivaatamise osana tagab komisjon, et energiatõhusus ja nõudlusreageering saaksid konkureerida tootmisvõimsusega samal alusel.

Enamik tööd tuleb teha riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kuid komisjoni kanda võib jääda oluline roll edusammude mõõtmiseks asjakohase raamistiku loomisel. Komisjon julgustab seega liikmesriike seadma energiatõhususe poliitiliseks prioriteediks.

ELis on juba praegu kehtestatud maailma kõige eesrindlikumad meetmed energiatarbimise tõhustamiseks. Energiamärgistust ja ökodisaini käsitlevate õigusaktide abil saavad tarbijad teha teadlikke energiatarbimisega seotud valikuid. Kuigi kõik majandussektorid peavad tegema jõupingutusi energiatarbimise tõhustamiseks, pöörab komisjon erilist tähelepanu suure energiatõhususe potentsiaaliga sektoritele, eelkõige transpordi- ja hoonesektorile. Komisjon aitab luua sünergiat energiatõhususe poliitika,

ressursitõhususe poliitika ja ringmajanduse vahel. See hõlmab jäätmete energiaks muutmise potentsiaali ära kasutamist.

Energiatõhusam hoonesektor

Küte ja jahutus moodustavad Euroopa energiavajadusest kõige suurema osa ja selleks kulub enamus Euroopa importgaasist. Kaugküte ja -jahutus pakuvad olulisi võimalusi tõhususe suurendamiseks. Seda käsitletakse komisjoni strateegias.

Hoonete energiatõhususe potentsiaali ärakasutamiseks on liikmesriikides vaja võtta meetmeid, eelkõige kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Jätkuvalt on probleemiks piisaval hulgal investeeringute ligimeelitamine, eriti kohalikul tasandil, mis on peamiselt tingitud vähesest teadlikkusest ja oskusteabest väikesemahulise rahastamise valdkonnas. Komisjon toetab olemasolevatele rahalistele vahenditele juurdepääsu lihtsustamist ning pakub Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide juhtimisorganitele ja huvitatud sidusrühmadele kasutamiskõlpsid rahastamisvorme, edendab riskide ja tulude jagamisel põhinevaid uusi rahastamiskavasid, toetab uute rahastamismeetodite arendamist ning tehnilise abi andmist. Rahaline toetus tuleb ühendada tehnilise abiga, et koondada väikesemahulised projektid suurteks programmideks, mis võivad vähendada tehingukulusid ja tekitada piisavat huvi erasektoris.

Energiatõhususe suurendamisel ELis ja väljaspool seda on oluline roll arukate linnade ja kogukondade algatusel ja linnapeade paktil, mida viivad ellu eelkõige linnapead, kodanikuühiskonna organisatsioonid, investorid, finantseerimisasutused ja teenuseosutajad. Komisjon toetab seda tööd kindlalt. Samuti töötab komisjon G20 energiatõhususe tegevuskava raames välja tiptasemel üleilmse energiatõhususe poliitika algatuse. See aitab oluliselt kaasa ambitsioonikate energiatõhususe eesmärkide ja sihtide seadmisele selliste foorumite raames nagu ÜRO ja Rahvusvahelise Energiaagentuuri algatus „Säästev energia kõigi jaoks”. Kuna ELil on üleilmne liidripositsioon energiatõhusa tehnoloogia valdkonnas, peaks need meetmed soodustama eksporti ja majanduskasvu ning töökohtade loomist liidus.

ELi fondid ja EIP rahastamine võimaldab palju korda saata. Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond võimaldab hoonete renoveerimisse tehtud suuri investeeringuid võimendada. Selle valdkonna investeeringud võivad anda suurt lisaväärtust majanduskasvu ja töökohtade loomise seisukohast.

Energiatõhusa ja vähese CO₂-heitega transpordisektori suunas

Transport moodustab enam kui 30 % energia lõpptarbimisest Euroopas. Selle sektori energiatõhususe potentsiaali ärakasutamine eeldab sõiduautode ja kaubikute rangemate CO₂-heitenormide kehtestamist pärast 2020. aastat ning meetmeid raskeveokite ja busside kütusetõhususe suurendamiseks ja CO₂-heite vähendamiseks. Ka tuleks edendada paremat liikluskorraldust kui ajakohast, tulevikku suunatud vahendit CO₂-heite vähendamiseks.

Sellega peaksid kaasnema meetmed, mis võimaldavad ühtse turu potentsiaali paremini ära kasutada ja väliskulusid arvesse võtta. Komisjon hakkab edendama „saastaja maksab” ja „kasutaja maksab” põhimõtetel põhinevaid teetasude kavasid ja suurendab jõupingutusi, et luua autopargi optimaalsemal kasutusel põhinev ühtne Euroopa transpordipiirkond. Märkimisväärset kütusesäästu võib anda vähem kasvuhoonegaase tekitavate selliste transpordiliikide nagu raudtee-, mere- ja siseveetranspordi arendamist

takistavate asjaolude kõrvaldamine ning nende atraktiivsemaks ja kulutõhusamaks muutmine. Komisjon kavatses täiendavalt edendada algatust „Shift2Rail”²³.

Lisaks võtab komisjon täiendavaid meetmeid süsinikdioksiidiheite vähendamiseks transpordisektoris, mille aluseks on endiselt põhimõtteliselt naftatooted. Selleks tuleb terve transpordisüsteem järk-järgult ümber korraldada ning tõhustada alternatiivkütuste väljatöötamist ja kasutuselevõttu. Komisjon võtab täiendavaid meetmeid, et edendada vajaliku taristu (tankimis- ja laadimiskohtade) kiiret kasutuselevõttu.²⁴ Kõnealuste sõidukite turuleviimise edukus sõltub taristu, sõidukite ja kütuse üheaegsest kasutuselevõttust.

Transpordi elektrifitseerimine on tähtis, et vähendada sõltuvust naftast ja süsinikdioksiidiheidet transpordisektoris, eelkõige maanteetranspordi (lühikeste ja keskmise pikkusega vahemaade puhul) ja raudteetranspordi valdkonnas. Euroopa peab kiirendama oma autopargi ja muude transpordivahendite elektrifitseerimist ning haarama juhtpositsiooni elektritranspordi ja energiasalvestustehnoloogia valdkonnas. See nõuab, et elektrisõidukid oleksid täielikult integreeritud linnalise liikumiskeskonna poliitika ja elektrivõrkudega, nii energiatarbimise kui ka võimaliku salvestamise seisukohast.

2.4. Majanduse CO₂-heite vähendamine

Ambitsioonikas kliimapoliitika on energialiidu lahutamatu osa. ELi kliimapoliitika põhineb kogu ELi hõlmaval CO₂-turul (ELi heitkogustega kauplemise süsteem), ambitsioonikatel, kuid õiglastel riiklikel kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärkidel heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvates sektorites ja energiapoliitikal, mille eesmärk on Euroopa Liidu liidripositsioon taastuenergia valdkonnas.

Kaugeleulatuv ELi kliimapoliitika

2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistiku kokkuleppes on kindlaks määratud ELi kohustus vähendada liidus kasvuhoonegaaside heidet 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 40 %. See on ambitsioonikas panus rahvusvahelistesse kliimaläbirääkimistesse, arvestades eesmärki saavutada siduv kliimakokkulepe 2015. aastal. See on selgelt välja toodud teatises „Tee Pariisi”, mis esitati samal ajal kui käesolev energialiidu strateegiline raamistik. Komisjon koos liikmesriikidega suhtleb tähtsamate majandusriikidega, et veenda neid ühinema Euroopa eesmärgiga. Komisjon kasutab selleks aktiivset Euroopa kliimadiplomaatiat koos kaubanduslike ja arengukoostöö vahenditega.

Euroopa kliimapoliitika alustalaks on toimiv ELi heitkogustega kauplemise süsteem. Tänu turustabiilsusreservile ja suuremate eesmärkide saavutamiseks vajalikele 2030. aasta raamistiku alusel vastuvõetud meetmetele on ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames võimalik määrata CO₂-heitele realistlik hind ja soodustada kasvuhoonegaaside kulutõhusat vähendamist. Euroopa Komisjon soovib, et ELi heitkogustega kauplemise süsteem täidaks täiel määral oma osa, milleks on edendada CO₂-heidet vähendavaid investeeringuid tehnoloogiliselt neutraalselt, kulutõhusalt ja kogu ELi piires. Tänu ELi tasandi hinnakujundusele aitab kõnealune süsteem tõhustada energia siseturu toimimist ja soodustab taastuvate energiaallikate ja muude vähese süsinikdioksiidiheitega ja energiatõhusate tehnoloogiliste lahenduste kasutuselevõttu.

²³ Määrus 642/2014, millega luuakse ühisettevõtte Shift2Rail.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/94/EL, 22. oktoober 2014, alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtu kohta.

Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ärahoidmisele keskenduv poliitika peaks olema võrdväärne teiste tähtsamate majandusriikide jõupingutuste tasemega.

ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga mittehõlmatud sektorites tuleb riiklikud eesmärgid veel kindlaks määrata ning maakasutuse ja metsanduse sektor tuleb lisada ELi 2030. aasta raamistikku, et ka nendes sektorites oleksid õiged stiimulid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks ja kliimamuutuse vastu võitlemiseks.

Liidripositsioon taastuvenergia valdkonnas

Euroopa Liit on seadnud eesmärgiks saada maailma liidriks taastuvenergia valdkonnas ja uue põlvkonna kõrgtehnoloogiliste ja konkurentsivõimeliste taastuvenergiaallikate väljatöötamise üleilmseks keskuseks. EL on seadnud eesmärgiks, et 2030. aastal peaks taastuvenergia moodustama ELis tarbitavast energiast vähemalt 27 %.

EL on õigel teel saavutamaks 2020. aastaks eesmärk, mille kohaselt taastuvatest energiaallikatest toodetud energia moodustab 20 % energiaallikate jaotusest. Uue tuuleenergia ja fotogalvaanilise võimsuse rajamise kulud on oluliselt vähenenud suures osas tänu ELi tegevusele selles valdkonnas. Ka käivitatakse toetuskavade reformid, et kulusid veelgi alandada. Selleks et saavutada 27 % eesmärk, tuleb aga lahendada uusi probleeme.

Selleks et järk-järgult ja tõhusalt integreerida taastuvenergia tootmine konkurentsivõimelist taastuvenergiat ja innovatsiooni edendava turuga, peavad energiaturud ja -võrgud vastama taastuvenergia vajadustele²⁵. Olemasolevaid õigusakte ja uusi turueeskirju tuleb rakendada täiel määral, et võtta kasutusele uued tehnoloogilised lahendused, arukad võrgud ja tagada energiasüsteemi ümberkorralduse nõudlusreageering.

Kooskõlas keskkonnakaitse ja energeetika eesmärkidel antava riigiabi suunistega tuleb taastuvenergia tootmist toetada turupõhiste mehhanismidega, mis vähendavad turutõrkeid, tagavad kulutõhususe ja aitavad vältida ülemäära hüvitamist või turumoonutusi. Kapitalimahukate taastuvate energiaallikate vähekulukas rahastamine sõltub regulatiivset riski vähendavast stabiilsest investeerimisraamistikust. See on vajalik, et tagada investorite usaldus ning kaasata turupõhise raamistiku alusel rahvusvaheliste fondide, suuremahuliste projektide elluviijate ning ühistute ja kodumajapidamiste investeeringuid, mis aitavad kapitalikulud madalal hoida. Turu piiriülesemaks avamiseks hõlbustab komisjon koostööd²⁶ ja riiklike toetuskavade ühtlustamist, milleks peetakse liikmesriikidega arutelusid vastavate komisjoni suuniste²⁷ ning keskkonnakaitse ja energeetika eesmärkidel antava riigiabi suuniste üle.

²⁵ Taastuvenergia vajadustele vastav turg eeldab, et lühiajalised turud peavad muutuma integreeritud, likviidseteks ja reaajas toimivateks turgudeks. Olemasolevad tavapärastest energiaallikatest saadava energia tootmiseks ehitatud riigitasandi elektrivõrgud ei ole tulevikus optimaalsed, kuna siis muutub taastuvenergia veelgi olulisemaks ja on vaja tasakaalustamist, et kompenseerida energiatoodangu varieeruvust.

²⁶ Mitmed liikmesriigid uurivad võimalusi kasutada taastuvenergia direktiivi koostöömehhanisme riiklike eesmärkide kulutõhusaks täitmiseks. Komisjon on toetanud kõnealust protsessi, aidates liikmesriikidel leida lahendusi nende piiriüleste mehhanismidega seotud tehnilistele ja rahalistele probleemidele.

²⁷ European Commission guidance for the design of renewables support schemes (Euroopa komisjoni suunised taastuvenergia toetuskavade koostamise kohta), SWD (2013) 439; Guidance on the use of renewable energy cooperation mechanism (suunised taastuvenergia koostöömehhanismi kohta), SWD (2013) 440.

Taastuvelektrisse investeerimist käsitlevate otsuste tegemisel tuleb arvesse võtta ressursside füüsilist kättesaadavust ja reaalseid võrke, üldsuse heakskiitu, tarbimiskohta ja haldustõkkeid. Samuti tuleb arvesse võtta uue taristu arendamist, eelkõige võrkudevahelisi ühendusi, ja vajadust vähendada taastuvenergia puhul energia siseturuga integreerimise kulusid.

EL peab investeerima kõrgtehnoloogilistesse, säästvatesse alternatiivkütustesse, sh biokütuste tootmisprotsessi ja biomajandusse üldisemalt. See võimaldab säilitada tehnoloogilist ja tööstuslikku juhtpositsiooni ja saavutada kliimamuutustega seotud eesmärgid. Samuti tuleb arvesse võtta bioenergia mõju keskkonnale, maakasutusele ja toiduainete tootmisele. Vajaliku rahastamise võivad aidata tagada Euroopa investeerimiskava ja muud ELi rahastamisallikad.

2.5. Teadusuuringuid, innovatsiooni ja konkurentsivõimet toetav energialiit

Uus teadusuuringute ja innovatsiooni strateegia peab energialiidus olema kesksel kohal. Kui tahame, et Euroopa energialiit oleks maailmas taastuvenergia valdkonnas juhtpositsioonil, peab ta olema esirinnas järgmise põlvkonna taastuvenergia tehnoloogia ja energia salvestamise valdkonnas.

Samuti on ELi juhtpositsioon aruka võrgu ja aruka kodu, keskkonnahoidliku transpordi ja keskkonnahoidlike fossiilkütuste ning maailma ohutuima tuumaenergia valdkonnas oluline, et energialiit soodustaks majanduskasvu, töökohtade loomist ja konkurentsivõime suurendamist.

Kuigi on tehtud olulisi edusamme Euroopa teadusprogrammide tõhustamisel, on võimalik veel palju ära teha. Oleme veel kaugel täielikult koordineeritud ja suunatud teadustööst, mille raames koondatakse ELi ja liikmesriikide programmid ühiste eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamiseks. Kui tahame saavutada oma eesmärgid, peab iga investeeritud euro ELis andma võimalikult häid tulemusi. See tähendab sünergiat loovat ühtset lähenemisviisi, jõupingutusi koondavat ja tulemusrikast koostööd, teadusasutuste ja tööstussektori vahelisi tihedaid sidemeid, mis aitavad ELis turule tuua uusi tehnoloogilisi lahendusi.

Selleks peaks Euroopa uus teadusuuringute- ja innovatsioonialane lähenemisviis²⁸ aitama kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist. See peaks tuginema algatusele „Horisont 2020” ning hõlmama kõiki liikmesriike, sidusrühmi ja komisjoni.

Meetmed tuleks rühmitada järgmise nelja prioriteedi alla, kusjuures liikmesriigid ja komisjon võtavad järgmised kohustused:

- juhtpositsiooni saavutamine järgmise põlvkonna taastuvenergia tehnoloogia, sealhulgas biomassi ja -kütuse keskkonnahoidliku tootmise ja kasutamise ning energia salvestamise tehnoloogia valdkonnas;
- tarbijate hõlpsam osalemine energiasüsteemide ümberkujundamises tänu arukatele võrkudele, arukatele kodumasinadele, arukatele linnadele ja koduautomaatika süsteemidele;
- tõhusad energiasüsteemid ja tehnoloogia kasutusele võtmine hoonete energianeutraalsuse saavutamiseks ning

²⁸ See peaks hõlmama ajakohastatud energiatehnoloogia strateegilist kava ja strateegilist transpordialase teadustegevuse ja innovatsiooni tegevuskava.

- säästvamad transpordisüsteemid, mille raames töötatakse välja ja rakendatakse ulatuslikult innovaatilisi tehnoloogilisi lahendusi ja teenuseid energiatõhususe suurendamiseks ja kasvuhuonegaaside heite vähendamiseks.

Lisaks nendele neljale ühisprioriteedile on seatud täiendavad teadusprioriteedid, mis eeldavad palju tihedamat koostööd komisjoni ja kõnealust tehnoloogiat kasutada soovivate liikmesriike vahel.

- Tulevikku suunatud lähenemisviis süsinikdioksiidi kogumiseks ja säilitamiseks ning süsinikdioksiidi kogumiseks ja kasutamiseks energiatootmis- ja tööstussektoris, mis on oluline 2050. aasta kliimaeesmärkide saavutamiseks kulutõhusal viisil. See nõuab progressi võimaldavat poliitikaraamistikku, sealhulgas heitkogustega kauplemise süsteemi reformi ja uue innovatsioonifondi loomist, et suurendada ettevõtjate ja investorite jaoks selgust, mida on vaja selle tehnoloogia arendamiseks.
- Tuumaenergia moodustab praegu ligikaudu 30 % kogu ELi elektrienergiast²⁹. EL peab tagama, et liikmesriigid järgiksid rangeimaid ohutus-, julgeoleku-, jäätmekäitlus- ja tuumarelva leviku tõkestamise nõudeid. EL peaks ka kindlustama tehnoloogilise juhtpositsiooni tuumaenergia valdkonnas, sealhulgas rahvusvahelise katsetermotuumareaktori (ITER)³⁰ abil, et mitte suurendada energia- ja tehnoloogiaalast sõltuvust.

Innovatsioonipõhine üleminek vähese süsinikdioksiidiheitega majandusele pakub suurepäraseid võimalusi majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks. Tekib uusi ettevõtlusvaldkondi, uusi ärimudeleid ja ametikohti. Tehnoloogiline juhtpositsioon peab käima käsikäes tööstusliku tootmisvõimsuse arengu ja tehnoloogia tarneahelaga, mis katab kogu Euroopat. See eeldab teadusringkondade, tööstuse, rahastamise ja ametiasutuste koondamist. Kõnealune tõhus tööstusstrateegia võimaldab ELi tööstussektoril kasutada nii ELis kui ka rahvusvahelistel tehnoloogiaturgudel teerajaja eelist, millel on positiivne mõju konkurentsivõimele ja töökohtade loomisele.

Komisjon uurib, kuidas saaks ära kasutada riigihangete potentsiaali tööstusliku ja äriinnovatsiooni soodustamisel ning keskkonnahoidliku majanduskasvu loomisel nii ELis kui ka väljaspool selle piire. Komisjon kasutab täielikult ära ELi kaubanduspoliitika võimalusi, et tagada energialiiduga seotud tehnoloogia ja teenuste jaoks parem ligipääs välisturgudele, kaitsta ELi turgu ebaausate kaubandustavade eest ning toetada teiste riikide jõupingutusi ajakohaste ja säästvate energiasüsteemide loomisel. Komisjon teeb tihedat koostööd liikmesriikide ja piirkondadega, et tagada koostoime ELi eri fondidega ja kasutada täielikult ära ühtekuuluvuspoliitika vahendeid innovatsiooni loomiseks.

Muutus tähendab ka seda, et mõned sektorid, ärimudelid või ametikohad peavad uute oludega kohanema. Uute või kohandatud töökohtade jaoks tuleb kehtestada kutseõppekavad ja muud koolituskavad, mis vastavad uutele ärivajadustele ja tagavad usaldusväärsed kutseoskused. Seega eeldab energiasüsteemi õiglane ja erapooletu ümberkorraldamine töötajate ümberõpet ja oskuste täiendamist teatavates sektorites ning vajaduse korral sotsiaalsete meetmete võtmist asjakohasel tasandil. Selles kontekstis on otsustav tähtsus sotsiaalpartnerite vahetutel teadmistel ja kogemustel. Komisjon teavitab sotsiaalpartnereid ja kutsub neid käsitlema energiasüsteemi ümberkujundamist Euroopa tasandi sotsiaaldialoogi raames.

3. Energialiidu juhtimine

²⁹ Vt „Euroopa energiajulgeoleku strateegia”, COM(2014) 330.

Energialiidu juhtimine ja järelevalve peab olema integreeritud, et energiaga seotud meetmed Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil aitaksid kaasa energialiidu eesmärkide saavutamisele. Juhtimise eesmärk peaks olema järgmine:

- koondada energia- ja kliimameetmeid ja muid asjakohaseid poliitilisi meetmeid, mis tagab sidusama poliitika pikemas perspektiivis. See annab ka investoritele pikaajalise kindluse ja suuna;
- tagada energia siseturu ja 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistiku elluviimine, eelkõige 2030. aastaks kokkulepitud eesmärkide saavutamine taastuvenergia ja energiatõhususe valdkonnas ning heitkogustega kauplemise süsteemi välistes sektorites ja energiatühenduste loomise osas;
- täiustada kehtivaid planeerimis- ja aruandlusnõudeid, vältides tarbetut halduskoormust;
- kaasata sidusrühmad energiadialoogi, et nad annaksid teavet poliitikakujundajatele ja osaleksid aktiivselt energiasüsteemi ümberkujundamises;
- tõhustada liikmesriikide vahelist koostööd, sealhulgas piirkondlikul tasandil, ja nende koostööd komisjoniga;
- parandada energialiidu toimimist toetavate andmete ja teabe kogumist ning analüüsimist asjakohaste teadmiste koondamise ja kõikidele sidusrühmadele kergesti kättesaadavaks tegemise abil;
- esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastane energialiidu olukorda käsitlev aruanne, milles lahatakse peamisi probleeme ja soodustatakse poliitilist mõttevahetust.

Komisjon käivitab energialiidu dünaamilise juhtimisprotsessi. Kuigi energialiidu ja Euroopa poolaasta juhtimine on selgelt seotud, juhitakse neid eraldi.

4. Energialiidu loomine

Energialiidu loomiseks tuleb ellu viia käesolevas strateegias esitatud meetmed, mis on kokkuvõtlikult esitatud allpool 15 punktina. Lisatud tegevuskavas on esitatud strateegia raames väljatöötatavad algatused koos vastuvõtmise ja rakendamise selge ajakavaga ning vastavad kohustused. Komisjon leiab, et need on tihedalt üksteisega seotud ja kooskõlas ELi eesmärkide ulatusega, mis on vajalik Euroopa energiasüsteemi ümberkujundamiseks.

Edukas rakendamine eeldab, et kõik osalised, sh ELi institutsioonid, liikmesriigid, Euroopa Investeeringuspank ja teised piirkondliku ja kohaliku tasandi sidusrühmad võtavad poliitilise kohustuse kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse ning parema õigusloome põhimõtetega.

EL peab suutma reageerida ootamatutele sündmustele, haarata kinni uutest võimalustest ning ette aimata uusi suundumusi ja nendega kohaneda. Vajaduse korral kasutab komisjon oma algatusõigust, et reageerida asjakohaselt.

Komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles kiitma heaks käesolev energialiidu loomise strateegia ning osalema aktiivselt selle rakendamises tihedas koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega.

*

* *

15 meetet energialiidu loomiseks

1. Energialiidu loomisel on prioriteediks olemasolevate energeetikaalaste ja energeetika valdkonnaga seotud õigusaktide täielik rakendamine ja täpne täitmine.

- Komisjon kasutab kõiki vahendeid, et tagada energiavaldkonna õigusaktide, eelkõige kolmanda energiapakeeti, täielik rakendamine liikmesriikides, ning kontrollib rangelt asutamislepingu konkurentsieeskirjade täitmist.

2. EL peab mitmekesistama gaasitarneid ja muutma need tarnehäiretele vastupidavamaks.

- Komisjon vaatab 2015.–2016. aastal läbi kehtiva gaasi varustuskindlust käsitleva määruse ja teeb ettepaneku gaasitarnete paindlikumaks ja mitmekesisemaks muutmist käsitleva paketi kohta.
- Komisjon valmistab ette veeldatud maagaasi (LNG) ja selle säilitamist käsitleva tervikliku strateegia.
- Selleks et vähendada praegust sõltuvust üksikutest tarnijatest, teeb komisjon koostööd liikmesriikidega juurdepääsu saamiseks alternatiivsetele tarnijatele, sh lõunapoolse gaasikoridori ning Vahemere ja Alžeeria kaudu.

3. Valitsustevahelised kokkulepped peavad olema täielikus kooskõlas ELi õigusaktidega ja nende läbipaistvust tuleb suurendada.

- Komisjon teeb ettepaneku vaadata 2016. aastal läbi otsus valitsustevaheliste kokkulepete kohta, et tagada kooskõla ELi õigusaktidega enne lepingute läbirääkimist, kaasata komisjon läbirääkimistesse, töötada välja standardsed lepinguklauslid, mis hõlmavad ELi eeskirju ja muudavad kaubanduslikul eesmärgil kasutatava gaasi tarnelepingud läbipaistvamaks.

4. Õige taristu on energia siseturu lõpuleviimise, taastuvenergia integreerimise ja varustuskindluse tagamise eeltingimuseks.

- Komisjon toetab suurte taristuprojektide, eelkõige ühishuviprojektide rakendamist, selliste olemasolevate rahaliste vahenditega nagu Euroopa ühendamise rahastu, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid ja tulevane Euroopa strateegiliste investeringute fond, et võimendada vajalikke avaliku ja erasektori vahendeid.
- Komisjon koondab teabe ELi rahastatud taristuprojektide kohta, et muuta need sidusamaks ja maksimeerida nende mõju.
- Komisjon loob energiataristu foorumi, et arutada suurte taristuprojektide edusamme liikmesriikide, piirkondlike koostöörühmade ja ELi institutsioonidega. Foorum tuleb esimest korda kokku 2015. aasta lõpus.

5. Selleks et luua tõrgeteta toimiv energia siseturg, mis toob kasu kodanikele, tagab varustuskindluse ning taastuvate energiaallikate integreerimise turuga ja võimaldab koordineerida võimsuse tagamise mehhanismide praegust kooskõlastamata arendamist liikmesriikides, tuleb turu praegune ülesehituse läbi vaadata.

- Komisjon esitab elektrienergia varustuskindlust käsitleva õigusakti ettepaneku 2016. aastal.
- Komisjon teeb ettepaneku Euroopa elektrituru uue ülesehituse kohta 2015. aastal ja seejärel esitatakse 2016. aastal seadusandlikud ettepanekud.

6. Selleks et tagada tõrgeteta toimiv energia siseturg elanikele ja äriühingutele, tuleb kolmanda energiapaketi loodud õigusraamistikku edasi arendada.

- 2015.–2016. aastal vaatab komisjon läbi õigusraamistiku, eelkõige Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti ja Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku toimimise, ja teeb Euroopa õigusraamistiku tugevdamiseks ettepanekud asjakohaste meetmete kohta.

7. Turu integratsioonile keskenduvatel piirkondlikel lähenemisviisidel on täielikult integreeritud ELi energiaturu saavutamisel oluline osa.

- Komisjon töötab välja piirkondliku koostöö suunised ning teeb koos liikmesriikide ja sidusrühmadega piirkondlike koostööorganisatsioonidega aktiivset koostööd.

8. Energiakulude ja -hindade suurem läbipaistvus ja avaliku sektori toetus suurendab turu integratsiooni ja toob esile siseturul konkurentsi moonutavad meetmed.

- Komisjon esitab üks kord kahe aasta jooksul aruande energiahindade kohta koos maksude ja toetuste põhjaliku analüüsiga, et kaotada järk-järgult turuhinnast madalamad reguleeritud hinnad.
- Siseriiklikul ja kohalikul tasandil tuleks võtta sotsiaalpoliitilisi meetmeid haavatavate tarbijate kaitsmiseks.

9. EL on seadnud eesmärgi säästa 2030. aastaks energiat vähemalt 27 %.

- 2015. ja 2016. aastal vaatab komisjon läbi kõik asjakohased energiatõhususe valdkonna õigusaktid ja teeb vajaduse korral ettepaneku parandusteks, mis toetaksid 2030. aastaks seatud eesmärgi saavutamist.
- Liikmesriigid ja piirkonnad peaksid hoonete renoveerimiseks kasutama rohkem ära Euroopa vahendeid.

10. Hoonete energiatõhususel on suur energiasäästu potentsiaal. Olemasolevate hoonete ümberehitamine, et muuta need energiatõhusamaks ja kasutada täielikult ära ruumide säästva kütmise ja jahutamise võimalusi, aitab vähendada ELi energiainpordi maksumust, suurendada energiapuudust ja vähendada kodumajapidamiste ja ettevõtjate energiakulusid.

- Komisjon töötab välja arukate hoonete aruka rahastamise algatuse, et muuta olemasolevad hooned energiatõhusamaks ja hõlbustada juurdepääsu olemasolevatele rahastamisvahenditele.
- Komisjon teeb ettepaneku hoonete kütmise ja jahutamise investeerimise

hõlbustamise strateegia kohta.

11. EL peab kiirendama energiatõhususe suurendamist ja CO₂-heite vähendamist transpordisektoris ning järkjärgulist üleminekut alternatiivkütustele ning energia- ja transpordisüsteemi integreerimist.

- Komisjon teeb ettepaneku tervikliku maanteedtranspordi paketi kohta, et tõhustada taristu kasutamise maksustamist, edendada arukate transpordilahenduste kasutuselevõttu ja suurendada energiatõhusust.
- Komisjon võtab täiendavaid meetmeid, et luua alternatiivkütuste kasutamise suurendamiseks õiged turutingimused ning edendada veelgi keskkonnahoidlike sõidukite riigihanget. Selleks võetakse ELi toetusel eri riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke meetmeid.

12. EL leppis 2030. aasta oktoobris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kokku kliima- ja energiaraamistikus. Nüüd tuleb seda rakendada. EL annab ambitsioonika panuse rahvusvahelistesse kliimaläbirääkimistesse.

- Komisjon esitab seadusandlikud ettepanekud, et saavutada Euroopa Ülemkogu 2014. aasta oktoobri kohtumisel kokku lepitud kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärk nii heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud kui ka selle välistes sektorites.

13. EL on kokku leppinud, et liidu tasandil on 2030. aastal taastuvenergia osakaal vähemalt 27 %.

- Komisjon teeb 2016.–2017. aastal ettepaneku uue taastuvenergia paketi kohta. See hõlmab ka uut säästva biomassi ja biokütuste poliitikat ning õigusakte, et tagada 2030. aastaks ELi eesmärgi kulutõhus saavutamine.

14. EL peab energia- ning kliimamuutuste valdkonnas välja töötama tulevikku suunatud teadus- ja innovatsioonistrateegia, et säilitada Euroopa tehnoloogiline juhtpositsioon ja laiendada ekspordivõimalusi.

- Komisjon teeb 2015.–2016. aastal ettepaneku koostada Euroopa energiatehnoloogia ajakohastatud strateegilist kava hõlmav Euroopa energiaalane teadus- ja innovatsioonikava ning transpordialane strateegiline teadus- ja innovatsioonikava, millel on piiratud arv olulisi prioriteete ning selged eesmärgid.
- Komisjon töötab välja algatuse üleilmse juhtpositsiooni edendamiseks energia ja kliimaga seotud tehnoloogia ning innovatsiooni valdkonnas, et soodustada töökohtade loomist ja majanduskasvu.

15. EL kasutab kõiki välispoliitika vahendeid, et tugev ja ühtne EL teeks konstruktiivset koostööd oma partneritega ja tegutseks energia- ja kliimaküsimustes üksmeelselt.

- Komisjon elavdab koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja liikmesriikidega ELi energia- ja kliimadiplomaatiat.
- Komisjon töötab koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga välja tegevuskava ELi ja kolmandate riikidega tehtava energiaalase koostöö tugevdamiseks,

sealhulgas taastuenergia ja energiatõhususe valdkonnas.

- Komisjon kasutab täiel määral ära ELi väliskaubanduse poliitikat, et edendada juurdepääsu energiaallikatele ning Euroopa energiatehnoloogia ja -teenuste juurdepääsu välisturgudele.